

Tańce niestylizowane

---

materiał do nauki samodzielnej Pracowni Tradycji Polskiej
Zespół Pieśni i Tańca Ziemi Szczecińskiej „Kraż”
Pałac Młodzieży — Pomorskie Centrum Edukacji w Szczecinie
Grupa: Kraż, 31 marca 2021 r.
Prowadzący: Artur Kotwas, Dariusz Skrobania, Kapela

Kąty

Jest figuralnym tańcem ludowym powstałym na podstawie obserwacji tańców dworskich. Taniec ten pochodzi z regionu górali pienińskich. W innych regionach bardziej znany jest pod nazwą „krzyżok” lub „krzyżak”, wywodzącą się od sposobu tańczenia, gdzie pary dochodzą do siebie lub mijają „na krzyż”.

Etnograficzna mapa
Polski

Kąty – krzyżok są tańcem dwuczęściowym granym w metrum nieparzystym w umiarkowanym tempie. Podstawowym krokiem w tym tańcu jest chód na lekko ugiętych kolanach. Tańczony był zwykle podczas uroczystości weselnych przez gości honorowych. Gospodarz lub tancerz zapraszał cztery wybrane pary do rogów izby (kątów) inicjując tym samym taniec. Elementami zapożyczonymi z tańców dworskich, które występują w kątach – krzyżoku są między innymi: dostojne poruszanie się drobnymi krokami, ukłony, dochodzenia i odchodzenia parami, przechodzenie „na krzyż” pod bramkami z rąk. Częstym zabiegiem stosowanym w tego typu tańcach jest przechodzenie w jego drugiej części do ujęcia zamkniętego z zastosowaniem kroków polki.

Kały

Materiał audio:

<http://tance.edu.pl/uploads/files/KATY.mp3>

Materiał wideo:

<http://tance.edu.pl/pl/lessons/show/dance/766>

Klapok

To taniec parowy wykształcony prawdopodobnie jeszcze w XVIII wieku. Wspomina go, jako taniec klaskany, Łukasz Gołębiowski w Grach i zabawach różnych stanów, wydanych w 1831 roku, choć nie podaje jego dokładnego opisu. Składa się z dwóch części, z których pierwsza jest podobna do klasycznej polki tańczonej wirowo, w parach, w drugiej zaś tancerze ustawieni przodem do siebie, w miejscu, klaszczą dłońmi o uda i/lub w dłonie.

Nazwa wywodzi się do charakterystycznego gestu kłapania dłońmi o uda i/lub w dłonie własne i partnera. Klapok (klaskany, klepany) był tańcem popularnym w wielu regionach kraju – na Śląsku (Owczarek), w Wielkopolsce (Jadwiga), w Łowickiem (U mojego szwagra). Składa się z dwóch części, z których pierwsza jest podobna do klasycznej polki. W niektórych wariantach tego tańca polka poprzedzona była przytańcywaniem, podczas którego pary w chodzie przygotowywały się do wirowania w polce, w okolicach Łowicza śpiewają też przyśpiewkę „U mojego szwagra stodolina padła...”. Tancerze w ujęciu zamkniętym wirują pod słońce, z obrotami w prawo.

Po przetańczeniu polki tancerze stają zwrócenii do siebie przodem i rozpoczyna się druga część „z kłapaniem”. Najpierw klepią obiema dłońmi o uda, lekko uginając przy tym kolana, następnie klaszczą prawymi dłońmi i lewymi dłońmi, stojąc już na wyprostowanych nogach. Ta sama sekwencja gestów i póz jest powtórzona dwukrotnie. Na koniec tancerze uderzają się obiema dłońmi stojąc naprzeciwko siebie. Po tym pary łączą się ponownie w ujęciu zamkniętym i cały taniec rozpoczyna się na nowo. Podobny przebieg miał klaskany w Wielkopolsce, nieco w żywszym tylko tempie, niekiedy zamiast polki kończył go walczyk z przytupem.

Klapok

Materiał wideo:

<http://tance.edu.pl/pl/lessons/show/dance/652>